

3. SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAISET ASUMISPALVELUT

Sosiaalihuoltolain mukaisia asumispalveluja järjestetään henkilöille, jotka erityisestä syystä tarvitsevat apua ja tukea asunnon tai asumisensa järjestämisessä. Asumispalveluja järjestetään vanhuksille, mielenterveys- ja päihdekuntoutujille.

3.1 Pitkäaikainen tehostettu palveluasuminen

Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen asiakkaalta peritään kuukausimaksu. Maksu on enintään 85 % asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulaissa (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta 1201/2020 § 10 c ja § 10 d) säädetty vähennykset.

Laskukaava on:

- asiakkaan kuukausimaksu €/kk: (nettotulot - tuloista tehtävät vähennykset) * 85 %
- asiakkaan maksu/hoitopäivä: [(nettotulot - tuloista tehtävät vähennykset) * 85 %] * 12: 365

Jos asiakas on välittömästi ennen pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla **enintään 42,5 %** puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty lakisääteiset vähennykset (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta 1201/2020, § 10 c ja §10 d). Kuukausitulona otetaan huomioon asiakkaan tulojen lisäksi puolison vastaavat tulot.

Laskukaava on:

- asiakkaan kuukausimaksu €/kk: (puolisojen yhteenlasketut nettotulot - tuloista tehtävät vähennykset) * 42,5 %
- asiakkaan maksu/hoitopäivä: [(puolisojen yhteenlasketut nettotulot - tuloista tehtävät vähennykset) * 42,5 %] * 12: 365

Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy asiakkaan omien tulojen perusteella.

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo

Kuukausimaksun perusteena olevat tulot

Tuloina otetaan huomioon:

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen (nettotulot) tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
- verosta vapaat tulot (mm. elinkorko)
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ne säädetään veronalaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa

Tuloina ei oteta huomioon:

- tuloverolain (1535/1992) 92 §:ssä tarkoitettut verovapaat sosiaalietuudet (lukuun ottamatta vammaistuki ja eläkettä saavan hoitotuki)
- eläkettä saavan hoitotuen osana maksettavaa veteraanilisää
- laskennallinen metsätuloa
- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua

Tuloista tehtävät vähennykset

Ennen tehostetun palveluasumisen kuukausimaksun määräämistä kuukausituloista tehdään seuraavat vähennykset asiakkaan osalta, ja myös asiakkaan avo- tai aviopuolison osalta, mikäli puolison tulot otetaan huomioon asiakasmaksua määrättäessä:

- suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset;
- poikkeus: elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen alkamista.
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa laissa (26/2011) tarkoitettu pesänjakajan tai tuomioistuimen määräämä hyvitys, joka on suoritettava rahana;
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus (syytinki), joka on suoritettava rahana;
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio, kuitenkin enintään edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena)

Kuukausituloista vähennetään myös tehostettuun palveluasumiseen muuttavan asiakkaan todelliset asumismenot, jotka hänelle ovat aiheutuneet ennen pitkäaikaiseen tehostettuun palveluasumiseen siirtymistä:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut (perustoimeentulotuessa hyväksyttävien asumismenojen kuntakohtaiset enimmäiskulut tai asumismenojen enimmäismäärä eläkkeensaajan asumistuessa) viimeisten 6 kk:n ajalta (esim. sähkö-, vesi-, lämmitys- ja jätehuoltokulut, yhtiövastike)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut (perustoimeentulotuessa hyväksyttävien asumismenojen kuntakohtaiset enimmäiskulut tai asumismenojen enimmäismäärä eläkkeensaajan asumistuessa) asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitelta vuokralaisen irtisanomisajalta (1 kk:n ajalta vuokra, sähkö- ja vesikulut);
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut 3 kuukaudelta

Lisäksi kuukausituloista tehdään seuraavat erityiset vähennykset ennen tehostetun palveluasumisen kuukausimaksun määräämistä:

- pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen kohtuullinen vuokra (enintään Kelan hyväksymä asumismenojen enimmäismäärä) vähennettynä asumistuella
- terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettujen terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien reseptiin perustuvat lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitettua vuosiomavastuun suuruisena. (Lääkekulut otetaan automaattisesti huomioon edellisen vuoden Kelatietoihin perustuen asiakkaan omavastuuosuus kuukautta kohti laskettuna. Mikäli kulut ovat korkeammat, lääkekulut vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitettua vuosiomavastuun suuruisena).
- muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa **hakemuksesta** siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi

Mikäli asiakkaalle tulee vuoden aikana suuret lääkemenot, joihin tulisi myönnettäväksi toimeentulotukea, alennetaan ensisijaisesti asiakkaan asiakasmaksua (Kela edellyttää asiakasmaksun alentamista).

Käyttövara

Ikäihmisten palveluissa asiakkaan käyttövaraksi on jätävä vähintään **164 e/kk** ja sosiaalihuoltolain mukaisten muiden ryhmien osalta **190e/kk**. Laskukaavana: nettotulot vähennettynä em. tuloista tehtävät vähennykset. Jos käyttövara jää alle 164 e/kk/190e/kk, asiakkaan kuukausimaksua alennetaan siten, että käyttövara toteutuu. Mikäli asiakasmaksua ei voida enää alentaa (asiakasmaksu on 0 €), asiakas ohjataan ottamaan yhteyttä Kelaan perustoimeentulotuen oikeuden selvittämiseksi.

Palvelun keskeytyksen vaikutus kuukausimaksuun

Isonkyrön kunta perii kuukausimaksun, vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä. Jos palvelu kuitenkin keskeytyy yli 5 päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden (kuukaudenmittaisen ajanjakson = 30 pv), maksua ei peritä lainkaan.

Jos tehostetun palvelu keskeytyy kunnasta tai kuntayhtymästä johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta (lähtö- ja paluupäivältä ei peritä kuukausimaksua). Poissaolopäiviltä asiakkaalta peritään kuitenkin vuokra.

Osakuukausimaksu

Kun pitkäaikainen tehostettu palveluasuminen alkaa tai päättyy kesken kalenterikuukauden, kuukausimaksu osakuukaudelta (tulo- ja lähtöpäivä lasketaan mukaan palveluasumisen/perhehoidon päiviin) laskutetaan seuraavasti:

kuukausimaksu x palveluasumisen/perhehoidon päivät

kuukauden kalenteripäivät

Tehostetun palveluasumisen kuukausimaksuun sisältyvät palvelut

Kuukausimaksu kattaa:

- asiakkaan hoito- ja kuntoutussuunnitelman/asiakassuunnitelman mukaisen kokonaisvaltaisen hoidon ja huolenpidon
- ruokavalion mukaiset päivittäiset ateriat erikoisruokavalioineen (ateriapäivä)
- siivouksen
- pyykki- ja vaatehuollon (ei koske lyhytaikaista tehostettua palveluasumista)
- turvajärjestelmän

Kuukausimaksu ei kata:

- asunnon vuokraa (sisältäen lämpö-, vesi- ja sähkökulut)
- lääkekuluja
- täydennysravintovalmisteita
- vaatekuluja (asiakas käyttää asumispalveluissa omia vaatteita)
- henkilökohtaisia puhelinkuluja
- henkilökohtaisia hygieniatarvikkeita ja muita henkilökohtaisia tarvikkeita
- vaatteiden erityispesua pesulassa (mm. kuivapesu, hienopesu), mattojen, verhojen, pöytäliinojen, sängynpeitteiden ym. huonetekstiilien pesua
- fysioterapiapalveluja, jalkahoito-, kampaamo- ja muita hyvinvointipalveluja
- asiakkaan itse hankkimia muita lisäpalveluja
- harrastuksia, harrastuksissa ja vierailuilla avustamista
- lääkäripalveluista aiheutuneita käynti-, poliklinikka-, toimenpide- tai hoitopäivämaksuja (esim. terveyskeskuksen vuosimaksua, päivystysmaksua, erikoissairaanhoidon maksuja, hammaslääkärin, silmälääkärin ja yksityislääkäreiden maksuja, lääkärintodistuksista perittäviä maksuja ja muita mahdollisia lääkärin vastaanotolla perittäviä maksuja)

- matkakuluja taksilla tai yleisellä kulkuneuvolla (myös matkat lääkärin vastaanotoille, sairaalamatkat, poliklinikkakäynneistä aiheutuvat matkat)

3.2 Vuokra pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa

Isonkyrön kunta perii tehostetun palveluasumisen yksikössään asuvalta asiakkaalta vuokraa siltä ajalta, kun asiakkaan vuokrasopimus palveluasumisen yksikköön on voimassa.

Vuokran määrä on laskettu pelkästään asuinhuoneiston neliöiden mukaisesti. Vuokraan kuuluu asuminen huoneessa, sähkösäätöinen hoivasänky, hygieniapatja ja vaatekaappi.

Huom!

Yhteisiä tiloja ei ole jyvitetty vuokraan, eikä erikseen huomioitu sähkön, lämmön ja veden kulutusta. Vuokran hintaa tarkastellaan uudelleen hoivaosaston remontin valmistuttua.

Vuokra laskutetaan asiakkaalta kerran kuukaudessa. Kun asuinhuoneistossa asuu enemmän kuin yksi asukas, asuinhuoneistosta perittävä vuokra jaetaan asukkaiden kesken.

Vuokrasuhde päättyy ilman irtisanomisaikaa asiakkaan kuoleman tai pysyvän muualle siirtymisen johdosta. Laskutus ja vuokrasuhde päättyvät huoneen tyhjäyksestä seuraavana päivänä.

- Aino- ja Reinokodin vuokrat:

Vuokra 10,78 €/m²

- 19m² -> 204,82
- 22m² -> 237,16
- 23m²-> 247,94

3.3. Lyhytaikainen asuminen tehostetussa palveluasumisessa

Jos lyhytaikaisen palveluasumisen perusteena on omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi järjestettävä asumispalvelu, peritään lyhytaikaisesta palveluasumisesta Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 3.8.1992/ 734 § 6 b

- määritelty asiakasmaksu **11,40 €/vrk**, Vapaapäiviä on käytettävissä enintään 3 vrk/kk

Osavuorokautisen palveluasumisen kahdesta (2) hoitopäivästä peritään yhteensä yksi (1) vuorokausikohtainen asiakasmaksu. Vapaasta, joka poikkeustapauksessa on sovittu pidettäväksi useammassa alle vuorokauden jaksossa, peritään enintään yksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 6 b §:n tarkoittama maksu vapaata vuorokautta kohti.

- Lyhytaikaishoidon maksu, joka peritään esim. intervalliasiakkailta on **32e/vrk**.
- Lyhytaikaishoito ei kerrytä maksukattoa

Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävä maksu

Jos asiakas tai hänen edustajansa on varannut lyhytaikaisen tehostetun palveluasumispaikan ja asiakas on ilman hyväksyttävää syytä ja varattua paikkaa ennalta peruuttamatta jäänyt saapumatta varattuna aikana asianomaiseen yksikköön,

- Isonkyrön kunta perii asiakkaalta 50,80 euroa.

Maksu peritään vain, jos maksun perimistä ei ole pidettävä kohtuuttomana ja Isonkyrön kunta on varauksen yhteydessä ilmoittanut mahdollisuudesta periä tämä maksu sekä antanut kirjalliset ohjeet paikan perumiseksi ennalta sekä muistuttanut asiakasta tai tämän edustajaa varatusta paikasta. Tätä sovelletaan myös silloin, kun Isonkyrön kunta on asiakkaan tai tämän edustajan aloitteesta varannut asiakkaalle paikan lyhytaikaiseen tehostettuun palveluasumiseen.

Asiakkaan siirtyminen toiseen yksikköön

Asiakkaan siirtyessä palveluasumisen yksiköstä suoraan toiseen palveluasumisen yksikköön lähettävä palveluasumisen yksikkö ei lähtöpäivältä peri asiakasmaksua, vastaanottava yksikkö perii asiakasmaksun tulopäivältä.

Jos asiakasmaksu siirtojen yhteydessä muuttuu, siitä tehdään uusi asiakasmaksupäätös (esim. siirto lyhytaikaisesta pitkäaikaiseen tehostettuun palveluasumiseen).